

MUNDBEVÆGELSER

Mundbevægelser er en integreret del af dansk tegnsprog. Hvis vi slet ikke bruger munden, så bliver det nok lidt svært en gang i mellem at forstå hinanden. Lad os sammenligne tegnet på billede 1 og billede 2 med to forskellige mundbevægelser:

Billede 1:
mundbevægelse: langt pust

Billede 2:
mundbevægelse: ød

For tegnet på billede 1 og 2 kan vi altså ikke frit vælge mundbevægelse, da valget af mundbevægelse afhænger af hvilken betydning vi gerne vil signalere. Men vi har også tegn, som har forskellige mundbevægelser, der ikke er afhængige af betydningen. Som eksempel kan nævnes tegnet på billede 3-6. Tegnet kan ledsages af fire forskellige mundbevægelser.

Billede 3:
mundbevægelse: masser

Billede 4:
mundbevægelse: mange

På billede 1 ledsages tegnet af en mundbevægelse, der består af et langt pust og betyder 'omtale', 'stor/megen omtale' eller 'være oppe i tiden' (mest i medierne). Man kan fx sige (oversat til dansk): "Der er megen omtale af tasketyve i aviserne for tiden". Hun laver et langt pust, samtidig med at hun udfører tegnet. På billede 2 ledsages tegnet af mundbevægelsen ød og så betyder tegnet 'sladre' eller 'bagtale'. Tegnet bruges for eksempel i en sætning (oversat til dansk): "Det er typisk for sladderbladene at skrive sladder om de kendte". De forskellige mundbevægelser afgør altså hvilken betydning tegnet bærer, om det skal være 'sladder' eller 'omtale'.

Der findes to typer mundbevægelser i dansk tegnsprog.

1. Den første type er beskrevet ovenfor. Det vil sige, at vores mund laver nogle bevægelser, som ikke ligner dansk, fx langt pust eller ød.

2. Vores mund følger danske ord. For eksempel kan tegnet på billede 1 og 2 også ledsages af en mundbevægelse der svarer til udtalen af et dansk ord: omtale.

Summa summarum: tegnet kan ledsages af mindst tre forskellige mundbevægelser: langt pust, ød og omtale.

Billede 5:
mundbevægelse: i

Billede 6:
mundbevægelse: langt pust

Det er lige meget hvilken mundbevægelse vi vælger. Tegnet med alle de fire mundbevægelser betyder bare 'meget' eller 'masser af'.

Vores undersøgelse af mundbevægelser har vist at vi har omkring 53 mundbevægelser som afviger fra det danske sprog. Mundbevægelser er en vigtig del af dansk tegnsprog.

ANDRE EKSEMPLER PÅ MUNDBEVÆGELSER:

ar, bi, bif, bo, bus, bæd, do, fi, i, if, im, jar, m, o, paf, tøj, vasvas, væd, y, øf

bide sig i tungen, kort pust, langt pust, oppustet kind, slikke sig om munden, trutmund, tungen ud, tungespidsen ud, tungespil side

Prøv at finde tegn til alle disse mundbevægelser.